

5 Μαΐου, 1995

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΛΕΚΟΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,
ΜΕΣΩ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ'ης η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 62/93)

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Αρχαιότητα — Αρχαιότητα
κατά το μακρινό παρελθόν είναι περιορισμένης σημασίας.

5 Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Σύσταση του Προϋσταμένου
του Τμήματος — Αιτιολογία — Φύση και έκτασή της από τη νομο-
λογία — Πρωτόδικες αποφάσεις και αποφάσεις της Ολομέλειας
του Ανωτάτου Δικαστηρίου — Οι περιστάσεις της σύστασης στην
κρίθεισα περίπτωση — Η αιτιολογία κρίθηκε πάσχουσα.

10 Ο αιτητής προσέβαλε την προαγωγή του ενδιαφερόμενου μέ-
ρους σε Ανώτερο Λειτουργό Στατιστικής. Αμφισβητούμενο στοι-
χείο σε σχέση με τη νομιμότητα της επίδικης πράξης ήταν η αιτιο-
λογία της υπέρ του ενδιαφερομένου σύστασης του Διευθυντή η
οποία καθόρισε και την προαγωγή του.

15 Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση,
αποφάσισε ότι:

20 1. Η αρχαιότητα κατά το μακρινό παρελθόν, όπως έχει πάγια νομολο-
γηθεί, είναι περιορισμένης μόνο σημασίας. Δεν είναι επομένως ορθό
να μιλάμε για αντίθεση της πρότασης του Διευθυντή προς τα στοι-
χεία του φακέλου με έρεισμα αυτού του τύπου την αρχαιότητα.

2. Η φύση και έκταση της αιτιολογίας των συστάσεων από το Διευ-

θυντή ή Προϊστάμενο τμήματος εξετάστηκε σε σειρά αποφάσεων μετά τη θέσπιση του Αρθρου 35(4) του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου (Ν. 1/90). Βασική απόφαση στην οποία διαγράφεται η νέα προσέγγιση είναι η απόφαση *Γεώργιος Λοιζιόης και Άλλος ν. Δημοκρατίας*.

5

Η διχογνωμία που παρατηρήθηκε στις πρωτόδικες αποφάσεις πάνω στο θέμα έχει επιλυθεί από αποφάσεις της Ολομέλειας: *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Χατζηγεωργίου και Κυπριακή Δημοκρατία ν. Ιωάννας Αναστασιάδου-Vantieghe*. Φυσικά σε αυτές το θέμα είναι η αιτιολογία της έκθεσης της Συμβουλευτικής Επιτροπής από την ίδια [(Άρθρο 34(6)] καθώς και το αποτέλεσμα της προφορικής εξέτασης τόσο από τη Συμβουλευτική Επιτροπή όσο και από την Ε.Δ.Υ. [Άρθρο 33(14)]. Ωστόσο η αναλογία και συνάφεια με την αιτιολόγηση των συστάσεων στις οποίες προβαίνει ο Διευθυντής είναι προφανείς.

10

15

3. Η αιτιολογία που δόθηκε εν προκειμένω δεν προχωρεί με ουσιαστικό τρόπο πέρα από τις γενικότητες. Ασφαλώς ο Διευθυντής, όπως έχει επανειλημμένα λεχθεί, είναι σε πλεονεκτικότερη θέση να εκφέρει άποψη και να δώσει απτά στοιχεία της διαφοροποίησης μεταξύ των υποψηφίων. Ιδιαίτερα εδώ που έχει ο ίδιος την άμεση εποπτεία.

20

Από το κείμενο της σύστασης δεν διακρίνει κανείς με την καθαρότητα και πειστικότητα που θα μπορούσε να αναμένεται τον αποχρώντα λόγο της σύστασης. Ελλείπει από την αιτιολογία το γιατί. Και τα περιστατικά ή στοιχεία εκείνα (πέραν του φακέλου) που θα δικαιολογούσαν την προτίμηση. Η αναφορά στις Υπηρεσιακές Εκθέσεις δεν αναπληρώνει το κενό. Άλλωστε ως προς τις οργανωτικές και διοικητικές ικανότητες τα κύρια καθήκοντα του αιτητή, όπως είναι παραδεκτό, από το 1987 και μετέπειτα ήταν "ο συντονισμός, οργάνωση και επίβλεψη του κλάδου εργατικών στατιστικών".

25

30

4. Η επίδικη απόφαση στηρίχθηκε προεχόντως στη σύσταση του Διευθυντή. Έτσι η επαρκής αιτιολόγηση είναι πιο επιτακτική. Η προϋπόθεση αυτή δεν έχει εκπληρωθεί με αποτέλεσμα η απόφαση να χάνει το κύριο έρεισμά της.

35

Η προσφυγή επιτυγχάνει με Α.Κ.100 έξοδα.

40

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Καϊτάνης κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1294,

- Οικονόμου κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 3716,*
Δημοκρατία ν. Χρίστου (1991) 3 Α.Α.Δ. 56,
 5 *Γρηγοροπούλου ν. Ε.Ε.Υ. (1992) 4 Α.Α.Δ. 3322,*
Θεοκλήτου ν. Δημοκρατίας (1993) 4 Α.Α.Δ. 2531,
Παντελάκη ν. Δημοκρατίας (1993) 4 Α.Α.Δ. 1686,
 10 *Αλετράρης ν. Δημοκρατίας (1994) 4 Α.Α.Δ. 1100,*
Λοιζίδης κ.ά., ν. Δημοκρατίας (1992) 4 Α.Α.Δ. 4742,
 15 *Πολυκάρπου κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1993) 4 Α.Α.Δ. 72,*
Ηρακλέους ν. Ε.Δ.Υ. (1994) 4 Α.Α.Δ. 226,
Κελεπενιώτης ν. Α.Η.Κ. (Αρ. 1) (1994) 4 Α.Α.Δ. 1795,
 20 *Χατζηγιάννη ν. Δημοκρατίας (1994) 4 Α.Α.Δ. 1815,*
Δημοκρατία ν. Χατζηγεωργίου (1994) 3 Α.Α.Δ. 574,
 25 *Δημοκρατία κ.ά. ν. Αναστασιάδου-Vantieghem (1995) 3 Α.Α.Δ. 119.*

Προσφυγή.

- 30 Προσφυγή εναντίον της απόφασης της Καθ' ης η αίτηση με την οποία προήχθηκε το ενδιαφερόμενο μέρος σε θέση Ανώτερου Λειτουργού Στατιστικής αντί του αιτητή.

Στ. Χαραλάμπους, για τον Αιτητή.

- 35 Α. Βασιλειάδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για την Καθ' ης η αίτηση.

Cur. adv. vult.

- 40 ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Στις 20/11/92 δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα η προαγωγή του ενδιαφερομένου κ. Γεωργίου Γεωργίου σε θέση Ανώτερου Λειτουργού Στατιστικής. Και τέθηκε σε ισχύ από 1/11/92. Ο αιτητής, που υπηρετεί στο ίδιο τμήμα και ήταν ένας από τους δύο ανθυποψηφίους του προαχθέντος, προσβάλλει τώρα με την προσφυγή του τη νομιμότητα της πράξης.

Ένας από τους λόγους που πρόβαλε ο δικηγόρος του αιτητή για ακύρωση της προαγωγής αφορά τη σύσταση του Διευθυντή του Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών, ο οποίος είχε προτείνει τον ενδιαφερόμενο. Το θέμα αποκτά ιδιαίτερη σπουδαιότητα ενόψει του ότι, κατά τα λοιπά κριτήρια, οι υπάλληλοι αυτοί φαίνεται να είναι ισάξιοι. Γι' αυτό θεωρώ σκόπιμο να το εξετάσω κατά προτεραιότητα. Η ισοδυναμία τους συνάγεται από τις εκθέσεις. Είναι δεκτό και από το δικηγόρο της καθής - και θα χρησιμοποιήσω τα λόγια του ότι "αξιολογούνται για όλα τα χρόνια με την ίδια γενική βαθμολογία". Η μόνη εξαίρεση αφορά το 1991. Ο ενδιαφερόμενος πήρε και ένα "εξαιρετος", γεγονός που δε διαφοροποιεί την υπόλοιπη εικόνα αξιολόγησης. Θα πρόσθετα ότι και οι δύο υπάλληλοι διέθεταν τα προσόντα για κατάληψη της θέσης και επίσης το πλεονέκτημα, που απαιτεί το σχέδιο υπηρεσίας.

Για να μην υπάρχει παρανόηση πρέπει να διευκρινίσω ότι ο αιτητής βάλει και κατά του κύρους των εμπιστευτικών εκθέσεων των ετών 1987 έως 1991. Με δύο λόγια ότι οι εκθέσεις 1987 έως 1989 καταρτίστηκαν από τον ίδιο το Διευθυντή του Τμήματος υπό τη διπλή ιδιότητα του αξιολογητή και του προσυπογράφοντος, κατά παράβαση των κανονιστικών διατάξεων που διείπαν τη σύνταξη τέτοιων εκθέσεων. Και ότι εκείνες του 1990-1991 συντάχθηκαν πάλιν από το Διευθυντή αντί από τριμελή ομάδα αξιολόγησης, κατά παράβαση του Καν. 7(1) των περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμών του 1990.

Η σύσταση του Διευθυντή έχει καταγραφεί στο πρακτικό της επίδικης απόφασης:

"Οι τρεις Λειτουργοί Στατιστικής Α' που υπηρετούν στο Τμήμα πληρούν το Σχέδιο Υπηρεσίας της θέσης Ανώτερου Λειτουργού Στατιστικής.

Όλοι οι υποψήφιοι κατέχουν το πλεονέκτημα του Σχεδίου Υπηρεσίας (παράγ. 6) της θέσης Ανώτερου Λειτουργού Στατιστικής, δηλαδή "ερευνητική εργασία και συγγραφή επιστημονικής μελέτης σε θέματα στατιστικής ή/και κοινωνικο-οικονομικών μελετών", γιατί στην εργασία τους είναι υπεύθυνοι για την ετοιμασία μελετών και δημοσιευμάτων σε θέματα στατιστικής. Επίσης, όλοι οι υποψήφιοι έχουν πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας. Όλοι έτυχαν εκπαίδευσης σε αγγλόφωνα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού και χρησιμοποιούν την αγγλική γλώσσα στις εργασίες τους στο Τμήμα (π.χ. σε δημοσιεύματα, αλληλογραφία, ειδικές μελέτες, σε-

μινάρια κτλ.).

5 Λαμβάνοντας υπόψη τα καθήκοντα, το ύψος των ευθυνών της
θέσης Ανώτερου Λειτουργού Στατιστικής και όλα τα καθιερω-
μένα μέτρα κρίσης, δηλαδή την αξία (όπως προκύπτει από το
10 σύνολο των Εμπιστευτικών και Υπηρεσιακών Εκθέσεων των
υποψηφίων στη δημόσια υπηρεσία), τα προσόντα, την αρχαιό-
τητα, τη γενική απόδοση και προσφορά τους στο Τμήμα, και ει-
δικότερα στη θέση που κατέχουν τώρα, καθώς και τις δυνατό-
τητες και προοπτικές τους για ανάληψη περισσότερων και πιο
υπεύθυνων εργασιών, θεωρώ ως επικρατέστερο των υποψη-
φίων και συστήνω για προαγωγή τον κ. Γεωργίου Γεώργιο.

15 Ο Γεωργίου απέδειξε οργανωτικές και διοικητικές ικανότη-
τες, που είναι βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχή εκτέλε-
ση των καθηκόντων και ευθυνών της θέσης Ανώτερου Λει-
τουργού Στατιστικής."

20 Είναι η εισήγηση του κ. Χαραλάμπους ότι η σύσταση στερεί-
ται αιτιολογίας ή δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη, όπως ρητά
επιτάσσει το εδ. 4 του άρθρ. 35 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας
Νόμου αρ. 1/90. Το επιχείρημα είναι διττό. Η μία όψη είναι ότι
η σύσταση δε συνάδει με τα στοιχεία. Παρόλο που διαπιστώνε-
ται ισοδυναμία στον τομέα της αξίας και των προσόντων - αυ-
25 τός είναι ο ισχυρισμός του συνηγόρου - ο αιτητής είναι αρχαι-
ότερος του ενδιαφερομένου κατά 7 χρόνια, γεγονός που ο Διευ-
θυντής αγνόησε ολότελα. Υπάρχει, ομολογουμένως, αυτή η αρ-
χαιότητα προς όφελος του αιτητή, αλλά εμφανίζεται στην αρχή
της σταδιοδρομίας των διαδίκων. Κατείχαν όμως τις θέσεις
30 Λειτουργού Στατιστικής και Λειτουργού Στατιστικής Α' από
την ίδια ημερομηνία. Η αρχαιότητα κατά το μακρινό παρελθόν,
όπως έχει πάγια νομολογηθεί, είναι περιορισμένης μόνο σημα-
σίας: Βλέπε *Καϊτάνης κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ.
1294, *Οικονόμου και Άλλος ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ.
35 3716, *Δημοκρατία ν. Χρίστου* (1991) 3 Α.Α.Δ. 56 και *Γρηγορο-
πούλου ν. Ε.Ε.Υ.* (1992) 4 Α.Α.Δ. 3322. Δεν είναι επομένως ορ-
θό να μιλάμε για αντίθεση της πρότασης του Διευθυντή προς τα
στοιχεία του φακέλου με έρεισμα αυτού του τύπου την αρχαιό-
τητα.

40 Η άλλη πτυχή του επιχειρήματος. Επικαλούμενος την από-
φαση στην υπόθεση *Δημήτριος Θεοκλήτου ν. Δημοκρατίας*
(1993) 4 Α.Α.Δ. 2531, ο αιτητής υπέβαλε ότι στην ουσία εδώ
έχουμε απαρίθμηση των τριών κριτηρίων που προβλέπει ο νό-

μος χωρίς να προστίθεται οποιοδήποτε καινούργιο στοιχείο σε αυτά. Στην καλύτερη περίπτωση υπάρχει επανάληψη στοιχείων των υπηρεσιακών εκθέσεων. Με παρέπεμψε επίσης στην υπόθεση *Αίγλη Παντελάκη ν. Δημοκρατίας* (1993) 4 Α.Α.Δ. 1686.

5

Ο δικηγόρος της Δημοκρατίας διαφοροποίησε την υπόθεση *Θεοκλήτου*, με βάση τη διατύπωση της πρότασης του Διευθυντή στην υπόθεση εκείνη. Υποστήριξε πως η κρινόμενη εισήγηση δε βασίστηκε στην απλή απαρίθμηση των καθιερωμένων νομίμων κριτηρίων, αλλά και στην προσωπική γνώση που ήταν καρπός της πολύχρονης επίβλεψης των υπαλλήλων από τον ίδιο το Διευθυντή. Για τη σημασία της προσωπικής γνώσης του έργου των υπαλλήλων αναφέρθηκε στην υπόθεση *Αλετράρης ν. Δημοκρατίας* (1994) 4 Α.Α.Δ. 1100. Και ο συνήγορος συμπλήρωσε λέγοντας ότι η δήλωση ότι το ενδιαφερόμενο μέρος "απέδειξε οργανωτικές και διοικητικές ικανότητες" υποστηρίζεται από τις εκθέσεις του στις οποίες εγκωμιάζεται η ιδιότητα αυτή του ενδιαφερομένου.

10

15

Η φύση και έκταση της αιτιολογίας των συστάσεων από το Διευθυντή ή Προϊστάμενο Τμήματος εξετάστηκε σε σειρά αποφάσεων μετά τη θέσπιση του άρθρ. 35 (4). Βασική απόφαση στην οποία διαγράφεται η νέα προσέγγιση είναι η απόφαση *Γεώργιος Λοιζίδης και Άλλος ν. Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 4742:

20

25

"Ο νέος νόμος απέβλεπε στη δημιουργία πλιό αξίας και απο-τελεσματικής διοίκησης. Το άρθρ. 35(4) ήλθε να ενισχύσει την αξιοκρατική επιλογή των δημοσίων υπαλλήλων με το να προνοήσει ρητά πως η σύσταση του διευθυντή πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Το άρθρο μνημονεύει τα στοιχεία των υπηρεσιακών εκθέσεων και των προσωπικών φακέλων ανάμεσα στους παράγοντες που επενεργούν στην απόφαση για προαγωγή. Άρα πρόθεση του νομοθέτη ήταν να απεγκλωβιστούν οι συστάσεις του διευθυντή, που συνιστούν πρόσθετο κριτήριο ανέλιξης, από τα προαναφερθέντα στοιχεία. Αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία σε οριακές περιπτώσεις, όπως η παρούσα, που η υπηρεσιακή εικόνα των υποψηφίων είναι πάνω κάτω η ίδια. Και ασφαλώς ο προϊστάμενος τμήματος είναι σε ιδανική θέση να διαγράψει τους λόγους για τους οποίους συστήνει ένα υπάλληλο. Η σύσταση δεν μπορεί να έχει διακοσμητικό χαρακτήρα.

30

35

40

Για να καταλήξω, τόσο η γραμματική όσο και η τεολογική ερμηνεία συμπύπτουν στην προκειμένη περίπτωση και συνη-

γορούν υπέρ της άποψης ότι το αληθινό νόημα της διάταξης είναι πως οι συστάσεις δεν είναι δυνατό να βασίζονται μόνο στα τρία κριτήρια. Γιατί διακρίβώνονται από τις εκθέσεις και τους φακέλους στους οποίους η διάταξη κάμνει ρητή μνεία."

5

Βλέπε επίσης *Νίκη Πολυκάρπου και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1993) 4 Α.Α.Δ. 72, *Ελένη Ηρακλέους ν. Ε.Δ.Υ.* (1994) 3 Α.Α.Δ. 226, *Αντώνης Κελεπενιώτης ν. Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου* (1994) 3 Α.Α.Δ. 1795 και *Ευάνθη Σταυρή Χ"Γιάννη ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1994) 3 Α.Α.Δ. 1815.

10

Πιστεύω ότι η διχογνωμία που παρατηρήθηκε στις πρωτόδικες αποφάσεις πάνω στο θέμα έχει επιλυθεί από αποφάσεις της Ολομέλειας: *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Χατζηγεωργίου* (1994) 3 Α.Α.Δ. 574 και *Κυπριακή Δημοκρατία κ.ά. ν. Ιωάννας Αναστασιάδου-Vantieghe*m (1995) 3 Α.Α.Δ. 119. Φυσικά σε αυτές το θέμα είναι η αιτιολογία της έκθεσης της Συμβουλευτικής Επιτροπής από την ίδια [(άρθρ. 34(6)) καθώς και το αποτέλεσμα της προφορικής εξέτασης τόσο από τη Συμβουλευτική Επιτροπή όσο και από την Ε.Δ.Υ. [άρθρ. 33(14)]. Ωστόσο η αναλογία και συνάφεια με την αιτιολόγηση των συστάσεων στις οποίες προβαίνει ο Διευθυντής είναι προφανείς.

15

20

25

30

Γυρνώντας στην υπόθεση που μας απασχολεί και εξετάζοντας την υπό αυτό το πρίσμα έχω την άποψη ότι η αιτιολογία που δόθηκε δεν προχωρεί με ουσιαστικό τρόπο πέρα από τις γενικότητες. Ασφαλώς ο Διευθυντής, όπως έχει επανειλημμένα λεχθεί, είναι σε πλεονεκτικότερη θέση να εκφέρει άποψη και να δώσει απτά στοιχεία της διαφοροποίησης μεταξύ των υποψηφίων. Ιδιαίτερα εδώ που έχει ο ίδιος την άμεση εποπτεία.

35

40

Από το κείμενο που παρέθεσα δε διακρίνει κανείς με την καθαρότητα και πειστικότητα που θα μπορούσε να αναμένεται τον αποχρώντα λόγο της σύστασης. Ελλείπει από την αιτιολογία το γιατί. Και τα περιστατικά ή στοιχεία εκείνα (πέραν του φακέλου) που θα δικαιολογούσαν την προτίμηση. Η αναφορά στις υπηρεσιακές εκθέσεις δεν αναπληρώνει το κενό. Άλλωστε ως προς τις οργανωτικές και διοικητικές ικανότητες τα κύρια καθήκοντα του αιτητή, όπως είναι παραδεκτό, από το 1987 και μετέπειτα ήταν "ο συντονισμός, οργάνωση και επίβλεψη του κλάδου εργατικών στατιστικών".

Η επίδικη απόφαση στηρίχθηκε προεχόντως στη σύσταση του Διευθυντή. Έτσι η επαρκής αιτιολόγηση είναι πιο επιτακτική. Η

προϋπόθεση αυτή δεν έχει εκπληρωθεί με αποτέλεσμα η απόφαση να χάνει το κύριο έρεισμα της. Γιαντό και ακυρώνεται χωρίς να παρίσταται ανάγκη να εξεταστεί οποιοσδήποτε άλλος από τους προβληθέντες λόγους.

5

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται με βάση τις διατάξεις του άρθρ. 146.4(β). Με £100 έξοδα σε βάρος του δημοσίου.

*Η προσφυγή επιτυγχάνει με £100,-
έξοδα υπέρ του αιτητή.*